

KENDELSE

afsagt af Den Særlige Klageret onsdag den 2. december 2020 i sag:

K-111-20

Advokat A kærer Retten i Viborgs kendelse af 8. oktober 2020

Ved skriftlig meddelelse modtaget af Retten i Viborg den 2. oktober 2020 forud for, at retten afsagde kendelse, har advokat A kæret byrettens kendelse af 8. oktober 2020, hvorved retten har tilbagekaldt beskikkelsen af ham som forsvarer for T, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Ved anklageskrift af 26. august 2020 blev der rejst tiltale mod T og fem andre personer i en nævningesag. Tiltalen omfatter i alt seks forhold begået i perioden fra den 12. februar 2020 til den 22. april 2020. Fem af forholdene angår T, hvoraf to af forholdene er begået i forening med øvrige af de tiltalte. Forholdene angår bl.a. røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, og voldtægt ved andet seksuelt forhold end samleje, jf. straffelovens § 225, jf. § 216, stk. 1, nr. 1. Anklagemyndigheden sendte sammen med anklageskriftet en tidsplan, der indebærer, at der afsættes 10 retsdage til hovedforhandlingen, hvoraf dag 7 og 8 afsættes til votering af skyldsspørgsmålet.

De seks tiltalte er repræsenteret af hver sin forsvarer. Advokat A blev efter ønske fra T beskikket som forsvarer for ham den 29. april 2020. Alle seks tiltalte er fortsat varetægtsfængslet i sagen. T har været frihedsberøvet siden den 23. april 2020, mens de øvrige tiltalte har været frihedsberøvet siden henholdsvis 23. april, 12. maj og 19. maj 2020. Der er endvidere beskikket en bistandsadvokat for forurettede i et af forholdene.

Den 29. september 2020 afholdt Retten i Viborg telefonmøde om berømmelse af sagen. På mødet tilbød retten berømmelse på i alt 58 ledige datoer i perioden fra den 18. januar til den 29. april 2021, idet retten ikke kunne tilbyde berømmelse på tidligere datoer på grund af flere verserende store straffesager. På mødet noterede retten, hvornår de forskellige forsvarsadvokater havde mulighed for at møde.

Efter telefonmødets slutning tilkendegav Retten i Viborg i retsbogen, at retten forventede at beramme sagen på følgende dage, hvor advokater og anklagemyndigheden skulle give møde: 18., 19., 20., 27., 28., 29. januar 2021 og 8. og 9. februar 2021. Advokaterne blev bedt om inden den 2. oktober 2020 at oplyse, om de kunne møde de pågældende dage. Retten tilkendegav samtidig, at advokaterne i benægtende fald måtte forvente at blive afbeskikket, og at advokaterne derfor inden samme frist skulle oplyse navnet på den forsvarsadvokat, som tiltalte i så fald ønskede beskikket i stedet.

Advokaterne for de fem øvrige tiltalte oplyste efterfølgende at kunne møde de pågældende dage.

Ved brev af 2. oktober 2020 svarede advokat A bl.a.:

”Som også oplyst under telefonmødet har jeg ikke mulighed for at give møde den 19. og 20. januar 2021, da disse dage er optaget af en længerevarende sag ved Retten i Holstebro med adskillige forsvarere.

Jeg har forelagt indholdet af retsbogen for min klient, der kraftigt understreger, at han ønsker at beholde mig som forsvarer.

Jeg skal derfor under henvisning til retsplejelovens § 737 oplyse, at såfremt retten som varslet afbeskikker mig, kæres denne afgørelse til Den Særlige Klageret.

Endvidere skal jeg henvise til de helt specielle personlige forhold, der gør sig gældende for min klient, ligesom jeg i øvrigt ikke skal undlade at bemærke, at jeg i november og december 2020 og januar og februar 2021 kan give møde følgende dage:

November 2020

2, 4, 9, 13, 16, 19, 20, 25, 26, 27, 30

December 2020

1, 2, 3, 4, 10, 11, 15, 16, 18, 21

Januar 2021

5, 6, 18, 26, 29

Februar 2021

1, 2, 3, 4, 8, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 22.

Det er derfor min opfattelse, at betingelserne i retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, ikke er opfyldte.”

Advokat A anmodede endvidere om, at der blev meddelt en uges yderligere frist til at oplyse, hvem hans klient ønskede som ny forsvarer, såfremt retten afbeskikkede advokaten.

Ved mail af 7. oktober 2020 oplyste advokat A, at T – såfremt retten foretog afbeskikkelse – ønskede advokat B beskikket som forsvarer i stedet.

Ved kendelse af 8. oktober 2020 afbeskikkede Retten i Viborg advokat A som forsvarer for T. Det fremgår af retsbogen bl.a.:

”KENDELSE

Tiltalte er efter retsplejelovens § 730, stk. 1, berettiget til selv at vælge en forsvarer, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal have adgang til bistand af en forsvarer, som han selv har valgt. Retten kan imidlertid tilbagekalde beskikkelsen af den forsvarer, som en tiltalt har valgt, hvis det viser sig, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, sammenholdt med § 735, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelserne, at der i en situation som den foreliggende, hvor den aktuelt beskikkede forsvarer afbeskikkes mod tiltaltes ønske i forbindelse med sagens berømmelse med henvisning til, at han vil forsinke sagen væsentligt, skal foretages en samlet vurdering. Udover det bestående klientforhold og forsvarerens hidtidige arbejde i sagen skal der i denne vurdering indgå hensyntagen til sagens karakter, hensynet til medtiltalte, forurettede og andre vidner i sagen, hensyn til varetægtsfængslede og hensyn til sigtede under 18 år. Imidlertid bør hensynet til sagsbehandlingstiden fremover vægtes tungere i den samlede afvejning.

Der er i lovbemærkningerne ikke angivet præcise frister for, hvor lang sagsbehandlingstiden må være, men der er, specielt i relation til indtrædende forsvarere, opstillet nogle generelle afvejningsregler om, hvor lang tids forsinkelse af sagens behandling en beskikkelse af den pågældende må indebære set i forhold til, at en anden forsvarer beskikkes. For vvv-sager er denne frist 2 uger, hvis retten har foreslået et passende antal tidspunkter for hovedforhandlingen, og ellers 3 uger.

Hovedforhandlingen i sagen, hvor forsvarsadvokaterne skal kunne møde, er sat til at vare 8 dage, og der er behov for en pause efter dag 6, da skyldspørgsmålet da skal voteres. Advokat A er den af forsvarsadvokaterne, som har tilbudt færrest dage. Såfremt der inden den 3. maj 2021 skal findes 8 dage til sagen, hvor advokat A kan møde, vil det betyde, at sagen skal berammes dage, hvor to eller flere af de øvrige forsvarsadvokater ikke kan møde.

Retten har mulighed for at beramme sagen den 18., 19., 20., 27., 28. og 29. januar 2021 og den 8. og 9. februar 2021, hvor alle øvrige advokater og anklagemyndigheden har mulighed for at møde. Advokat As fortsatte medvirken vil således betyde, at sagsbehandlingstiden vil blive forlænget med mindst 3-4 måneder. Såfremt sagen skal berammes på et tidspunkt, hvor alle advokaterne kan møde, og samtidig skal berammes, så den foretages i nogenlunde tidsmæssig sammenhæng, vil sagen tidligst blive berammet i løbet af maj eller juni 2021. På dette tidspunkt vil flere eller alle de tiltalte have siddet varetægtsfængslet i mere end 1 år.

Sagen omhandler blandt andet overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1, § 288, stk. 1, nr. 1, og § 225, jf. § 216, stk. 1, nr. 1, og sagens karakter og hensynet til de forurettede taler derfor for en hurtig berømmelse.

Endelig har T ved en berømmelse af sagen på de nævnte dage i januar og februar 2021 mulighed for at få advokat B beskikket som sin forsvarsadvokat, som trods alt er en advokat som T selv har ønsket.

Herefter, og da advokat A ikke forud for denne sag har haft en klientrelation til T, finder retten efter en samlet vurdering, at betingelserne for at tilbagekalde beskikkelsen af advokat A er opfyldt.

Retten tilbagekalder derfor beskikkelsen af advokat A, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2.

Thi bestemmes:

Beskikkelsen af advokat A som beskikket forsvarsadvokat for tiltalte, T, tilbagekalder. Retten beskikkede herefter advokat B som ny forsvarsadvokat for T. Advokat Bs kontor har oplyst, at han kan møde på de dage, hvor sagen forventes berammet.

[...]

Retten berammede herefter hovedforhandlingen i sagen **den 18., 19., 20., 27., 28. og 29. januar 2021 og den 8. og 9. februar 2021** [...]

Advokat A har allerede den 2. oktober 2020 meddelt, at en afgørelse om afbeskikkelse påklages til Den Særlige Klageret. Retten fremsender derfor sagen til Den Særlige Klageret.”

Retten i Viborg har ved mail af 12. oktober 2020 sendt sagen til Den Særlige Klageret.

Anbringender

Advokat A har anført navnlig, at han er optaget af en anden hovedforhandling den 19. og 20. januar 2021. Hans klient ønsker at beholde ham som forsvarer, og der gør sig helt specielle personlige forhold gældende for hans klient. Han kunne give møde på flere dage i både november og december 2020 og januar og februar 2021.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at betingelserne i retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, er opfyldt i den foreliggende sag. Opretholdelse af beskikkelsen af advokat A vil betyde, at sagsbehandlingstiden i sagen forlænges med 3-4 måneder. Der er tale om en arrestantsag, hvor hensynet til de forurettede og medtiltalte – der ligesom T er varetægtsfængslet – taler for en hurtig berømmelse. A har ikke en bestående klientrelation forud for denne sag. Betingelserne for afbeskikkelse må efter en samlet vurdering anses for opfyldt.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 735, stk. 3, nr. 2, lyder:

”Stk. 3. En person kan ikke beskikkes til forsvarer, hvis

[...]

2) den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling.”

§ 735, stk. 3, blev indsat i retsplejeloven ved lov nr. 714 af 8. juni 2018 om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager), der trådte i kraft den 1. juli 2018. Formålet med lovændringen er overordnet at bidrage til en nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager, da det er vigtigt for retssamfundet generelt og for både forurettede og sigtede, at hver enkelt straffesag behandles rigtigt, effektivt og med den fornødne hurtighed.

Af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 735, stk. 3, fremgår bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 204, s. 28 f.):

”I *stk. 3* foreslås, at en person ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning (*nr. 1*), eller den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling (*nr. 2*).

[...]

Det foreslåede *nr. 2* om, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, er en ændring af det gældende § 733, stk. 2, 1. led, og det er hensigten, at den foreslåede regel skal have et videre anvendelsesområde end den gældende regel.

Det er således hensigten med det foreslåede § 735, stk. 3, *nr. 2*, at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover skal vægtes tungere i forhold til sigtedes frie forsvarervalg, end det er tilfældet i dag.

Det forudsættes således, at en person som udgangspunkt ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 6 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. Det forudsættes endvidere, at i særligt prioriterede sager (vov-sager) kan en person ikke beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 3 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. [...]

Det forudsættes endvidere, at i tilfælde, hvor retten har foreslået et passende antal tidspunkter for hovedforhandlingen, og den ønskede forsvarer ikke kan møde hverken på de tidspunkter, retten har foreslået, eller på tidligere tidspunkter, kan den pågældende som udgangspunkt ikke beskikkes til forsvarer, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 4 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer. I særligt prioriterede sager forudsættes det, at den ønskede forsvarer i sådanne tilfælde ikke kan beskikkes, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 2 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer.

[...]

Det er endvidere hensigten, at 3-ugers-grænsen og 2-ugers-grænsen i særligt prioriterede sager skal anvendes strikt, når § 735, stk. 3, *nr. 2*, anvendes direkte, dvs. når det skal

vurderes, om en indtrædende forsvarers medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling. Derimod er det hensigten, at der skal anlægges en helhedsvurdering, hvor andre omstændigheder også inddrages, når § 735, stk. 3, nr. 2, anvendes i medfør af det foreslåede § 736, stk. 1, nr. 2 (som affattet ved lovforslagets § 1, nr. 8), dvs. når det skal vurderes, om en allerede beskikket forsvarers fortsatte medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

Det er således hensigten, at når der i forbindelse med, at sigtede ønsker en bestemt forsvarer beskikket, skal foretages en afvejning mellem sigtedes frie forsvarervalg og hensynet til sagsbehandlingstiden, skal der fremover alene lægges vægt på en forventet forlængelse af sagsbehandlingstiden og på, om sagen er særligt prioriteret. I særligt prioriterede sager skal der alene lægges vægt på den forventede absolutte forlængelse af sagsbehandlingstiden. I andre sager er dette også et klart udgangspunkt, men der vil dog efter omstændighederne også kunne lægges vægt på den forventede forlængelse af sagsbehandlingstiden relativt set.

Andre omstændigheder, som efter gældende ret kan indgå i denne vurdering, skal således fremover ikke indgå særskilt i afvejningen. Dette skal ses i sammenhæng med, at hensynet til forurettede og andre vidner indirekte varetages gennem forudsætningen om, at den maksimalt acceptable forsinkelse er kortere i særligt prioriterede sager. Det skal endvidere ses i sammenhæng med, at lovgivningsmagten ved at vedtage lovforslaget forudsætningsvis fastsætter, hvordan afvejningen mellem eksempelvis hensyn til en tidligere klientrelation (i en anden sag) eller særlig ekspertise hos forsvareren generelt skal foretages over for eksempelvis hensyn til medsigtede, varetægtsfængslede eller sigtede under 18 år. Det skal på ny fremhæves, at dette gælder, når afvejningen foretages i forhold til en indtrædende forsvarer. Når afvejningen angår, om den aktuelt beskikkede forsvarer mod sigtedes ønske skal udskiftes, opstilles der ikke med lovforslaget en tilsvarende simpel og generel afvejningsregel, og der vil i sådanne tilfælde fortsat skulle foretages en helhedsvurdering i den konkrete sag, jf. ovenfor og bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 8.

[...]

Endelig bemærkes, at det i et vist omfang vil bero på rettens skøn, hvor meget sagsbehandlingstiden vil blive forlænget ved at beskikke den forsvarer, som sigtede ønsker, i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer. Den forventede forlængelse af sagsbehandlingstiden vil ikke altid kunne beregnes præcist på det tidspunkt, hvor beskikkelsen sker, og retten vil derfor skulle skønne herover. Retten vil i praksis også være overladt et vist skøn med hensyn til, hvad der kan anses som et passende antal foreslåede tidspunkter for hovedforhandlingen, og dermed om de korte eller de lange frister skal anvendes (2 eller 4 uger over for 3 eller 6 uger). Selv om retten qua lovforslagets forudsætninger er bundet af faste afvejningsregler, vil rettens afgørelse samlet set dermed alligevel kunne indeholde et element af skøn.

[...]

Den foreslåede bestemmelse og de anførte forudsætninger gælder også i sager med flere tiltalte og flere forsvarere. I sådanne tilfælde vil det i et vist omfang bero på et skøn, hvilken eller hvilke af flere forsvarere der vil være den primære årsag til en væsentlig forsinkelse, og hvis beskikkelse derfor i givet fald skal nægtes. Som i sager med én forsvarer er spørgsmålet, om forsvareren objektivt set er årsag til forsinkelsen, ikke om der er noget at bebrejde forsvareren.

I betragtning af tilfældenes forskellighed bl.a. med hensyn til antallet af involverede forsvarere og hovedforhandlingens længde og de tænkelige konstellationer af, hvordan forsvarernes kalendere konkret spiller sammen, er det vanskeligt at give nærmere anvisninger, der er generelt dækkende. For at illustrere den tankegang, som retten bør benytte, kan dog nævnes et eksempel.

Hvis der skal beskikkes to forsvarere, og de sigtede har angivet ønsker om beskikkelse af to bestemte forsvarere, er der principielt tre muligheder: (1) De ønskede forsvarere beskikkes. (2) Én af de ønskede forsvarere beskikkes. (3) Ingen af de ønskede forsvarere beskikkes.

Mulighed (1) bør foretrækkes, medmindre den vil medføre en væsentlig forsinkelse sammenlignet med mulighed (2) eller (3). Tilsvarende bør mulighed (2) foretrækkes fremfor mulighed (3), medmindre mulighed (2) vil medføre en væsentlig forsinkelse sammenlignet med mulighed (3).

Er det herefter mulighed (2) der skal anvendes, bør en forsvarers beskikkelse nægtes, hvis dennes medvirken vil medføre en væsentlig forsinkelse i sammenligning med, at den anden forsvarer beskikkes. Er der ikke væsentlig forskel på den forventede sagsbehandlingstid med den ene eller den anden forsvarer, må retten efter et samlet skøn beslutte, hvilken forsvarers beskikkelse der skal nægtes. I dette skøn vil bl.a. kunne indgå bestående klientrelationer og omfanget af de forhold i sagen, de respektive sigtede er tiltalt for (hvis der er forskel). Det vil principielt kunne forekomme, at der efter et sådant samlet skøn ikke er afgørende grunde til at beskikke den ene forsvarer fremfor at beskikke den anden forsvarer. I sådanne tilfælde bør retten ikke desto mindre beslutte at beskikke én af forsvarerne.

I sager med mere end to forsvarere bør sigtedes anmodninger om beskikkelse af bestemte forsvarere imødekommes, medmindre det vil medføre en væsentlig forsinkelse i sammenligning med, at en eller flere sigtedes ønsker ikke imødekommes. Ved beslutningen om, hvilken eller hvilke forsvarere der skal beskikkes, bør vælges en løsning, som medfører en væsentligt kortere sagsbehandlingstid end alternativerne, og hvis flere alternative løsninger ikke vil medføre væsentligt forskellig sagsbehandlingstid, bør vælges den løsning, der medfører færrest afvigelser fra de ønsker om forsvarere, de sigtede har angivet.

Ved vurderingen af, om en forventet forskel i sagsbehandlingstiden er væsentlig, skal retten anvende de tidsgrænser, der er anført ovenfor (3 uger og 2 uger i særligt prioriterede sager og som udgangspunkt 6 uger og 4 uger i andre sager). [...]"

Retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, lyder:

"Beskikkelsen kan tilbagekaldes, når

[...]

2) betingelserne efter § 735, stk. 3, for at nægte at beskikke den pågældende kommer til at foreligge".

Bestemmelsen i retsplejelovens § 736 blev nyaffattet ved lov nr. 714 af 8. juni 2018. Af de specielle bemærkninger til retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, fremgår bl.a. (Folketingstidende 2017-18, tillæg A, lovforslag nr. L 204, s. 31 f.):

”I nr. 2 foreslås, at beskikkelsen kan tilbagekaldes, hvis betingelserne efter det foreslåede § 735, stk. 3 (lovforslagets § 1, nr. 7), kommer til at foreligge.

...

Det foreslåede § 735, stk. 3, nr. 2, om, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, er en ændring i forhold til det gældende § 733, stk. 2, 1. led, hvor det som nærmere beskrevet i bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, er hensigten, at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover skal vægtes tungere i forhold til sigtedes frie forsvarervalg, end det er tilfældet i dag.

Når der er spørgsmål om, hvorvidt beskikkelse af den forsvarer, som sigtede har ønsket, skal nægtes på grund af den forsinkelse af sagen, det vil føre til, jf. det foreslåede § 735, stk. 3, nr. 2, er lovforslaget således udtryk for en stramning i forhold til gældende ret ...

Når der er spørgsmål om, hvorvidt beskikkelsen af en forsvarer mod sigtedes ønske skal tilbagekaldes på grund af den forsinkelse af sagen, det vil føre til, at den aktuelt beskikkede forsvarer fortsætter, jf. det foreslåede § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, er der ligeledes tilsigtet en stramning i forhold til den gældende praksis.

Der vil ligesom i dag skulle foretages en samlet vurdering, hvori der ud over det bestående klientforhold og forsvarerens arbejde i sagen indtil nu bl.a. indgår sagens karakter, hensynet til medsigtede, forurettede og andre vidner i sagen, hensyn til varetægtsfængslede og hensyn til sigtede under 18 år. Imidlertid bør hensynet til sagsbehandlingstiden fremover vægtes tungere i den samlede afvejning.

Fremover vil der i forbindelse med, at tidspunktet for hovedforhandlingen skal fastsættes, i almindelighed være mulighed for mod sigtedes ønske at beskikke en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad. Dette gælder også i ankesager. Ved vurderingen heraf skal der bl.a. ses på forholdet mellem den forventede sagsbehandlingstid med den eksisterende forsvarer og med en ny forsvarer. Både derfor, og fordi der som nævnt også indgår en række andre hensyn i den samlede afvejning, kan det ligesom i dag ikke angives, præcis hvor lang en forkortelse af sagsbehandlingstiden skal være, før der kan beskikkes en ny forsvarer for sigtede.

Visse udgangspunkter kan dog gives. Hvis sagsbehandlingstiden fra berammelsestidspunktet til hovedforhandlingens afslutning kan forventes forkortet fra eksempelvis 3 måneder til 1 måned, er der tale om en så væsentlig tidsgevinst både absolut og relativt, at beskikkelse af ny forsvarer bør ske alene af den grund. I en sådan situation bør beskikkelse af ny forsvarer således ske, selv om der f.eks. er tale om en ankesag, hvor sigtede har ønsket samme forsvarer som i foregående instans, eller sigtede har haft den pågældende som forsvarer i tidligere sager. Og det anførte vil gælde, selv om der ikke i sagen er særlige hensyn til medsigtede, vidner mv.

Hvis sagsbehandlingstiden fra berammelsestidspunktet til hovedforhandlingens afslutning derimod kan forventes forkortet fra eksempelvis 9 måneder til 7 måneder, vil den tidsmæssige forkortelse af sagsbehandlingstiden ikke i sig selv kunne begrunde, at der

mod sigtedes ønske beskikkes en ny forsvarer. Hvis der i sagen er tungtvejende hensyn til eksempelvis medsigtede, varetægtsfængslede, sigtede under 18 år eller vidner, vil der imidlertid også i et sådant tilfælde kunne beskikkes en ny forsvarer mod sigtedes ønske. Dette gælder i særdeleshed i særligt prioriterede sager (vvv-sager). [...]

[...]

Årsagen til, at den aktuelt beskikkede forsvarers medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, er uden betydning. En forsvarers beskikkelse vil således under i øvrigt tilsvarende omstændigheder kunne tilbagekaldes, uanset om forsinkelsen skyldes, at forsvareren er optaget af andre sager på de relevante dage, eller at forsvareren har lovligt forfald. [...]

Ombeskikkelse kan også ske i sager med flere tiltalte og flere forsvarere. I sådanne tilfælde vil det i et vist omfang bero på et skøn, hvilken eller hvilke af flere forsvarere der er den primære årsag til en væsentlig forsinkelse, og hvis beskikkelse derfor i givet fald kan tilbagekaldes. Som i sager med én forsvarer er spørgsmålet, om forsvareren objektivt set er årsag til forsinkelsen, ikke om der er noget at bebrejde forsvareren.

I betragtning af tilfældenes forskellighed bl.a. med hensyn til antallet af involverede forsvarere og hovedforhandlingens længde og de tænkelige konstellationer af, hvordan forsvarernes kalendere konkret spiller sammen, er det vanskeligt at give nærmere anvisninger, der er generelt dækkende. [...]"

Klagerettens begrundelse og resultat

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Hanne Schmidt, Henrik Estrup, Kari Sørensen, Lasse Højlund Christensen og Hanne Rahbæk.

Det fremgår af retsplejelovens § 731, at retten har pligt til at sørge for, at T har en beskikket forsvarer, og han er efter retsplejelovens § 730, stk. 1, berettiget til selv at vælge sin forsvarer, jf. herved også artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvorefter enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, skal have adgang til bistand af en forsvarer, som han selv har valgt. Retten kan imidlertid tilbagekalde beskikkelsen af den forsvarer, som en tiltalt har valgt, hvis det viser sig, at den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling, jf. retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, sammenholdt med § 735, stk. 3, nr. 2.

Det fremgår af lovbemærkningerne til bestemmelserne, at der i en situation som den foreliggende, hvor den aktuelt beskikkede forsvarer afbeskikkes mod sigtedes ønske i forbindelse med sagens berammelse med henvisning til, at han vil forsinke sagen væsentligt, skal foretages en samlet vurdering. Udover det bestående klientforhold og forsvarerens hidtidige arbejde i sagen skal der i denne vurdering indgå bl.a. hensyntagen til sagens karakter, hensynet til medsigtede, forurettede og andre

vidner i sagen, hensynet til varetægtsfængslede og hensynet til sigtede under 18 år. Imidlertid bør hensynet til sagsbehandlingstiden fremover vægtes tungere i den samlede afvejning.

Det fremgår endvidere af lovbemærkningerne, at der i en situation som den foreliggende i almindelighed vil være mulighed for mod sigtedes ønske at beskikke en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad, og at der ved vurderingen heraf bl.a. skal ses på forholdet mellem den forventede sagsbehandlingstid med den eksisterende forsvarer og med en ny forsvarer. Der er i lovbemærkningerne dog ikke angivet præcise frister for, hvor lang sagsbehandlingstiden må være.

Det fremgår af sagen, at advokat A blev beskikket som forsvarer for T den 29. april 2020 efter dennes ønske. De øvrige tiltalte i sagen er repræsenteret ved hver sin forsvarsadvokat.

Hovedforhandlingen er sat til at vare i alt 10 retsdage, hvoraf forsvarerne og anklagemyndigheden skal møde 8 dage. Efter et telefonmøde med forsvarerne den 29. september 2020, hvor 58 mulige datoer for berammelse i perioden fra den 18. januar til den 29. april 2021 blev drøftet, varslede Retten i Viborg, at retten ville beramme sagens hovedforhandling den 18., 19., 20., 27., 28. og 29. januar og 8. og 9. februar 2021. Retten varslede endvidere, at advokater, som ikke kunne give møde, ville blive afbeskikket. Advokat A oplyste som den eneste af de seks forsvarsadvokater, at han ikke kunne give møde alle dage. Ved den påkærede kendelse af 8. oktober 2020 afbeskikkede retten herefter advokat A som beskikket forsvarer for T.

Som anført af Retten i Viborg i den påkærede kendelse, ville berammelse på dage, hvor A kunne deltage, indebære, at to eller flere af de øvrige advokater ikke kunne give møde. Såfremt der skulle ske berammelse på et tidspunkt, hvor alle advokaterne kunne give møde, ville sagen tidligst kunne berammes i maj eller juni 2021. Sagsbehandlingstiden ved afbeskikkelse af advokat A er således 3-4 måneder kortere, end den ellers ville have været.

På den anførte baggrund finder Klageretten, at betingelserne i retsplejelovens § 736, stk. 1, nr. 2, jf. § 735, stk. 3, nr. 2, for at tilbagekalde beskikkelsen af advokat A som forsvarer for T, er til stede. Klageretten lægger herved også vægt på, at der er tale om en nævningsag, hvor alle tiltalte har siddet varetægtsfængslet siden april eller maj 2020. Det af A anførte om Ts personlige forhold og det forhold, at A tilbød en række andre datoer, hvor han kunne give møde, kan ikke føre til et andet resultat.

På den baggrund stadfæster Klageretten kendelsen.

Thi bestemmes:

Retten i Viborgs kendelse af 8. oktober 2020 stadfæstes.